

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistalenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Valli, S. 2023. Itsetuntemus auttaa opiskelijaa löytämään hyvän harjoittelupaikan. Pohjoisen tekijät – Lapin AMKin asiantuntijablogi 14.11.2023.

URL: <https://www.lapinamk.fi/blogs/-Itsetuntemus-auttaa-opiskelijaa-loytamaan-hyvan-harjoittelupaikan/0q5cunco/ee06c823-3257-4f42-86ac-2870e065b0b2>

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LAPIN AMK¹
Lapland University of Applied Sciences

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

ITSETUNTEMUS AUTTAA OPISKELIJAA LÖYTÄMÄÄN HYVÄN HARJOITTELUPAIKAN

Satu Valli, HTM, lehtori, Digitaaliset ratkaisut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: harjoittelu, vahvuudet, työelämä

Korkeakouluopiskelijan tulisi saada jo opintojen alkuvaiheessa ohjausta vahvuksiensa tunnistamiseen. Opiskelijat tarvitsevat kannustusta tulevaisuudensuunnittelussa sekä siirtymisessä työelämään. Opiskelijat haluavat tietoa ja taitoa siihen, miten he voisivat tunnistaa vahvuksiensa. KEPEÄ - Kehittävä työelämäpedagogi -hankkeessa on tuotettu työharjoitteluoppaita. Oppaita on tuotettu liiketalouden, tietojenkäsittelyn sekä sosiaalialan toimialoille. Oppaisiin on tuotettu tietoa, jota opiskelijat voivat hyödyntää hakiessaan harjoittelupaikkaa. Oppaat ovat informatiivisia sekä ottavat huomioon visuaalisuuden näkökulman. Harjoitteluoppaiden visuaalisuus herättää opiskelijoiden mielenkiinnon ja halun selvittää vahvuuksien merkitystä liittyä harjoitteluun sekä tulevaisuuden työpaikkaan.

Hankkeessa on tuotettu oppaat yhdessä Lapin AMKin liiketalouden, sosiaalialan sekä tietojenkäsittelyn opettajien kanssa. Eri toimialojen harjoitteluoppaissa on perusasiat esitetty yhteneväisesti huomioiden alojen erityispiirteet. Oppaiden tekemiseen on haettu palautetta työelämältä, opiskelijoilta sekä opetushenkilöstöltä. Mukana kehittämistyössä on ollut muita hankkeessa toimivia yhteistyökumppaneita. Tämän kautta on rakennettu oppaat opiskelijoille tueksi harjoittelun suunnitteluun.

Miksi on tärkeää, että opitaan tunnistamaan vahvuuksia? Tunnistaessaan vahvuuksia päästään muodostamaan itsestä positiivinen minäkäsitys. Opiskelijoiden tulisi saada käsitys siitä, millainen hän on ja miten sekä missä hän on hyvä. Jokaisella on jotain yksilöllisiä ominaisuuksia, taitoja, kykyjä sekä olemassa olevaa osaamista. Nämä asiat tunnistamalla on parempi mahdollisuus löytää työelämässä oikea paikka. Opiskelija on myös voinut saada osaamista harrastetoiminnasta, aikaisemmista työtehtävistä sekä opiskeluista. Näitä taitoja pitäisi myös pystyä tunnistamaan. Harjoitteluoppaiden tarkoituksena on, että opiskelijat

saadaan tunnistamaan osaamisensa kokonaisvaltaisesti. (Hotulainen, Lappalainen & Sointu 2014.)

Mitä työnantajat odottavat työntekijöiltä

Työpaikkailmoituksissa haetaan usein työntekijöitä, joilla on luonteenomaista innokkuus, sinnikkyys sekä yhteistyökyky. Työnantajat odottavat työntekijän omaavan näitä perustaitoja. Keskittyminen vahvuuksiin on ollut tällä vuosikymmenellä tärkeimpiä tutkimuksen aiheita synnyttäen luonteenvahvuuksien tutkimushaaran. Tutkimuksiin perustuen on kehitetty VIA-luonteenvahvuusmittari, jonka kautta voi tunnistaa omat ydinvahvuudet. Testin on tehnyt 2,6 milj. ihmistä ja eri kansallisuuksilla on vahvuuksissa hyvin vähän eroavaisuuksia. Tärkeimmät vahvuudet, jotka tulevat esille tuloksissa ovat ystävällisyys, reiluus, rehellisyys sekä arviointikyky. Nuorilla yleisimpiä vahvuuksia aikuisiin verrattuna ovat ryhmätyöskentelytaidot, innokkuus sekä johtajuuden ominaisuudet. Juuri näitä ominaisuuksia opiskelijan olisi tärkeää oppia tunnistamaan opiskelujen aikana. (Uusitalo 2014.)

Tunnistaessaan vahvuutensa opiskelija saa käsityksen siitä, missä hän on luontaisesti hyvä. Näin opiskelija pääsee toimimaan vahvuksiensa kautta ja hänelle syntyy onnistumisen kokemuksia. Nämä kokemukset antavat taas innostusta oppia uusia asioita. Kokemukset innostavat vahvistamaan myös niitä asioita, joissa hän ei ole vielä niin hyvä. Opiskelija oppii luottamaan omiin kykyihinsä ja tämä vahvistaa opiskelijan myönteistä minäkäsitystä. (Salmela 2016.)

Harjoitteluoppaat

Harjoitteluoppaat on toteutettu Microsoft Officen Sway -ohjelmalla. Tämä antaa mahdollisuudet oppaiden muokkaamiseen ja niitä on helppo pitää ajan tasalla. Harjoitteluoppaiden ensimmäiseltä sivuilta näkee, mitä opas pitää sisällään. Harjoitteluoppaat antavat vastauksia opiskelijalle harjoitteluun liittyviin kysymyksiin; miten suunnittelen aloittavani harjoittelun, mistä löydän työharjoittelupaikkoja, mitä teen harjoittelun aikana, miten toimin ongelmatilanteissa sekä mitä asioita tulee tehdä harjoittelun päättyessä.

Harjoitteluoppaissa kiinnitetään huomioita siihen, että opiskelija huomioi opiskelukykynsä. Hän pääsee hakemaan harjoitteluoppaissa olevien linkkien kautta tukea opiskeluunsa sekä tietoa harjoittelun suorittamiseen.

Harjoitteluoppaisiin on koottu tietoa, johon tutustumalla opiskelija voi oppia tunnistamaan vahvuuksiaan. Opiskelijaa ohjataan tutustumaan opetussuunnitelmaan sekä harjoittelun tavoitteisiin. Persoonallisuustestit antavat käsitystä luontaisista ominaisuuksista sekä laittavat opiskelijan pohtimaan sitä, millaisiin työtehtäviin hänen olisi hyvä hakeutua. Tarkoituksena on löytää juuri se oikea itselleen sopiva harjoittelupaikka. Vahvuuksien tunnistaminen antaa myös näkemystä siihen, millainen harjoittelupaikka olisi paras mahdollinen ammatillisen kehittymisen kannalta. Näin opiskelija pääsee miettimään, kehittääkö harjoittelupaikan työtehtävät niitä vahvuuksia, joita opiskelija tunnistaa olevan itsellään. Opiskelija reflektoi persoonallisuustestien tuloksia harjoittelukirjassa.

Liiketalouden työharjoitteluoppaassa on video-ohjeistusta harjoittelupaikan hakemiseen. Videoissa esitellään kaksi eri liiketalouden opintosuuntautumista. Ajallisesti videot ovat noin minuutin mittaisia, ja niissä kerrotaan kuvallisesti sekä muutamilla avainsanoilla, mitä suuntaavien opintojen opetussuunnitelma sisältää. Opiskelija saa lyhyen kertauksen siitä, mitä osaamista hänelle on kertynyt opintojen aikana. Lisäksi video-ohjeistuksessa kuvataan ammattinimikkeitä, mihin tehtäviin opiskelija voi työllistyä tutkinnon jälkeen. Harjoittelussa opiskelija voi toimia kyseisissä työtehtävissä assistenttina. Valmistumisen ja työkokemuksen kautta hänellä on mahdollisuus edetä urallaan mainittuihin asiantuntijatehtäviin.

Harjoitteluoppaissa ohjataan opiskelijaa miettimään, mitä osaamista hän haluaa saavuttaa. Opiskelijaa ohjataan refleктоimaan osaamistaan, mitä hänelle on kertynyt opiskelujen aikana. Tämän käsityksen pohjalta opiskelija voi miettiä tulevaisuuden työpaikkaansa. Millaisia työtehtäviä hän haluaa tehdä, joissa voi hyödyntää osaamistaan? Minkälaisessa yrityksessä haluaisi mahdollisesti työskennellä? Onko yrityksellä toiminnassaan samat arvot kuin hänellä itsellään?

Harjoitteluoppaissa ohjataan opiskelijaa ottamaan selvää, miten hänen olisi hyvä lähestyä yrityksiä tai organisaatioita hakiessaan harjoittelupaikkoja. Erilaiset verkkokurssit antavat hyvää valmennusta siihen, miten työ- ja harjoittelupaikkoja haetaan. Miten tuodaan esille omaa osaamista ja miten pyritään erottautumaan muista hakijoista. Opiskelijan on hyvä saada varmuutta työ- ja harjoittelupaikkojen hakemiseen, jolloin haastattelutilanteissa pystyy olemaan varmempi omasta osaamisestaan.

Linkki liiketalouden työharjoitteluoppaaseen <https://sway.office.com/ZJbuXagiSIWMITJH>

Opiskelijoiden kokemukset vahvuksiensa tunnistamisesta ja harjoitteluoppaista

Opiskelijat ovat tuoneet esille reflektioivissa harjoitteluraporteissaan vahvuuksien tunnistamiseen liittyviä asioita. He voivat tunnistaa olevansa säntillisiä ja periksi-antamattomia, motivoituneita, tunnollisia, ahkeria sekä tiimipelaajia työyhteisössä. Haasteena taas voi olla jännittäminen sekä pelko, ettei suoriudu työ- tai harjoitteluntehtävistä. Huomioidessaan itsestään edellä mainittuja asioita opiskelija pääsee kehittämään vahvuuksiaan sekä heikkouksiaan, kun ne on ensin tiedostettu. Harjoitteluraportissaan opiskelija on todennut, että hänellä on halu kehittää yhteistyötaitoja sekä itsensä johtamista. Opiskelija on pohtinut, miten näiden taitojen kehittäminen on onnistunut harjoittelussa. ”Yhteistyötaitojen kehitys onnistui avoimella keskustelulla kollegoiden kanssa, sekä kuuntelemalla ja huomioimalla muut ympärillä”.

Opiskelijat ovat kokeneet, että osaaminen on kehittynyt opiskelujen myötä. Yhteistyö ja itsensä johtamisen taidot ovat kehittyneet. Tavoitteiden saavuttamisessa on pidetty tärkeänä, että voidaan hyödyntää omia vahvuuksia sekä tunnistaa omia kehittämiskohteita.

Lopuksi

Harjoitteluoppaiden tekeminen on ollut prosessi, joka on kehittynyt hankkeen aikana. Prosessin alussa oli hyvin epäselvää, mitä kohti olisimme menossa. Tiedettiin, että haasteena on erityistä ohjausta tarvitsevat opiskelijat. Päädyttiin tekemään harjoitteluoppaita ja liikkeelle lähdettiin perusohjauksen tarpeista. Useiden kollegoiden kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen alkoi syntyä näkemystä siitä, millainen olisi hyvä ohjeistus. Perusohjeiden jälkeen pystyttiin paremmin hahmottamaan oppaisiin tietoa myös erityistä ohjausta tarvitseville opiskelijoille. Kun mukaan saatiin vielä opiskelijoiden näkemyksiä oppaiden sisällöstä, niin oppaista tuli visuaalisia ja informatiivisia.

Opiskelijat ovat antaneet oppaista palautetta. Opiskelijoiden mielestä opas auttaa kehittämään itseään, valmistautumaan harjoitteluun sekä se on informatiivinen. Opiskelijoiden mieleen ovat olleet harjoitteluoppaiden videot ja kuviot. Harjoitteluoppaat ovat vähentäneet harjoitteluvastaavien työkuormaa, sillä peruskyselyihin voi laittaa linkin oppaaseen. Opiskelijat, jotka tarvitsevat enemmän ohjausta, niin heille jää enemmän aikaa

henkilökohtaiseen opastukseen. Oppaiden myötä on tehty uusi ohjaukseen liittyvä Moodle-alusta, joka noudattaa hankkeessa tuotetun harjoitteluoppaiden ohjeistusta.

Harjoitteluoppaiden kehitystyön tuloksia pystytään hyödyntämään mm. opinnäytetyönohjeistuksessa. Tämän innoittamana on tarkoitus aloittaa tekemään opinnäytetyön tekemiseen opasta opiskelijan näkökulmasta. Opas toteutetaan opinnäytetyönä. Oppaasta pyritään tekemään opiskelijälähtöinen ja samalla visuaalinen. Opinnäytetyöoppaaseen pyritään saamaan esille opiskelijan näkökulma sekä opiskelijoiden kokemuksia opinnäytetyön tekemisestä.

LÄHTEET

Hotulainen, R., Lappalainen, K., Sointu, E. 2014. Lasten ja nuorten vahvuuksien tunnistaminen. Teoksessa: L. Uusitalo-Malmivaara. (toim.). Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-Kustannus

Uusitalo, L. 2014. Hyveet ja luontevahvuudet. Teoksessa: L. Uusitalo-Malmivaara. (toim.). Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-Kustannus

Salmela, M. 2016. Tie ylioppilastutkinnon huippuarvosanoihin laudaturylioppilaiden kertomana. Väitöskirja 315. Lapin yliopisto. Hakupäivä 25.5.2023 s.38-39 <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-484-875-6>